

BIBLIOGRAFIA PRESEI ROMÂNEȘTI SĂTMĂRENE

NAE ANTONESCU

Prefață

Bibliografia periodicilor sătmărene românești urmează inevitabil statutul nestatornic al acestor ziare și reviste apărute în intervalul interbelic. Principalele dificultăți sunt în legătură cu profesionalismul modest al unor redactori, majoritatea improvizați și, mai cu seamă a lipsei de tradiție jurnalistică în această parte a țării înainte de anul 1918. Semnificativ e faptul că până la Unirea Transilvaniei cu România în Satu Mare a apărut o singură publicație periodică, *Revista catolică* tipărită începând cu anul 1885, o publicație de natură religioasă și care foarte repede și-a mutat sediul redacțional în județul vecin.

Față de presa maghiară din părțile de nord-vest ale țării scrisul românesc devenise și în primul deceniu de după 1918 inferior ca număr și fără stabilitate economică, fapt ce a influențat negativ asupra procesului de imprimare. În afara gazetei *Satu Mare*, care s-a tipărit între anii 1919—1938 restul publicațiilor au avut o viață grea cu apariții sporadice luptând îndeosebi cu dificultățile financiare ale vremii.

Toate aspectele amintite și altele care se adaugă sunt concretizate în bibliografia ce urmează. Sunt multe ziare și reviste cu apariția în suferință, în sensul că nu și-au respectat periodicitatea înscrisă în caseta redacțională care lunare au devenit repede trimestriale, se imprimau numere duble, unele își schimbau tipografia de la o lună la alta, ceea ce înseamnă clar că nu aveau rezerve financiare sau nu erau sprijinite de asociații economice productive. Abonamentele se schimbau în funcție de creșterea prețurilor hârtiei și procesului tipografic. Nu există o categorie socială anume care să întrețină o revistă sau gazetă; subvențiile de la stat erau neîndeștătoare.

De multe ori se schimbau redactorii, unii și în funcție de adeziunile politice dar și a faptului că munca lor era slab remunerată. Redactorii constanți ai revistelor erau învățători și profesori, mai ales pentru reviste. Unele publicații și-au sistat prea repede apariția din pricina lipsurilor bănești; sunt și exemple care s-au oprit doar la numărul inițial. Unele publicații purtau polemici care întrețineau o atmosferă nefavorabilă pentru presă, cultivând lipsa de încredere a cititorilor.

Bibliografia periodicelor sătmărene românești (1918—1940)

1. **AFIRMAREA**, Satu Mare I 1936 ml (martie)-V, 1940 nr. 6—8 (iunie—august). Apare lunar. Redactori: Const. Sh. Popescu și Octavian Ruleanu. Redacția și administrația: strada Moldovei 53. Abonamentul anual: 100 lei; Exemplarul: 8 lei. Tipografia „Slovیا“, Satu Mare. Cota Buc-Cluj „Lucian Blaga“: 450 044; 27×18,8.

De la II, 1937 nr. 2—4 (aprilie—mai) *literară-socială*. De la III, 1938 nr. 1—2 (ianuarie-februarie) editată de *Astra*, despărțământul Satu Mare. De la acest număr *Gruparea revistei*: dr. Ștefan Anderca; dr. Augustin Baciuc; dr. Lucian Bretan; farmacist Alexe Nan; ing. Zena Spirchez. De la V, 1939 nr. 1 (ianuarie) fondatorii: Const. Gh. Popescu și Octavian Ruleanu (și redactori). De la III, 1938 nr. 7—8 (iulie-august) colaborator artistic: I. Rentea.

De la II, 1937 nr. 1 (martie) *Abonamente*: particulari: 100 lei; de sprijin: 300 lei; pentru instituții: 400 lei; exemplarul: 10 lei. De la IV 1939 nr. 1 (ianuarie) particulari: 150 lei; de sprijin: 300 lei; pentru instituții: 500 lei; exemplarul: 15 lei.

De la I, 1936 nr. 3 (mai) tipografia *Atheneum*, Satu Mare. De la II, 1937 nr. 12 (decembrie) tipografia *Presa liberă*, Satu Mare.

Afirmarea a fost revista literar-culturală cu cea mai îndelungată apariție în intervalul interbelic sătmărean. Revista își datorează existența unui grup de intelectuali care au promovat preocupările literare și de cercetare științifică a trecutului istoric al regiunii. Revista urmărea să integreze eforturile cărturarilor sătmăreni în ritmul cultural general al țării. A organizat numeroase șezători literare, a publicat folclor local și documente istorice cu privire la nord-vestul țării, ca și creații literare și studii de istorie literară.

Colaboratori: Lucian Bretan, Gh. Bulgăr, Gh. Crișan, Victor Ilieșu, Alexandru Nicorescu, Const. Gh. Popescu, Octavian Ruleanu, Vasile Scurtu, Radu Stanca, Ion Șingariu, S. Vaida.

2. **ASTRA-MESAFON**. *Revistă program a cinematografului „Astra“*. Satu Mare I, 1935 nr. 1 (20 septembrie) — I, 1935 nr. 8 (9 noiembrie). Apare săptămânal în limbile română și maghiară, în 16 pagini, 20×14. Exemplarul: 4 lei. Tipografia „Presa liberă“, Satu Mare. Cota B.C.U., Cluj „Lucian Blaga“: 409 338.

Scopul publicației: anunțarea programului săptămânal al filmelor ce rulează la cinematograful: „Astra“, după un an de la deschiderea lui. Text identic în limbile română și maghiară. Pe baza cuponului din corpul revistei se acordă premii pentru cititori. Publică știri din cinematograful mondial și texte despre Greta Garbo, Marlene Dietrich și Charlie Chaplin. În interior: caricaturi, reclame comerciale și ilustrații.

3. **CURIERUL SĂTMARULUI**. *Foaie politică, socială și economică*. I, 1928 nr. 1 (6 aprilie) — III, 1931 nr. 3 (12 aprilie). Apare de două ori pe lună. Redactor responsabil: Ilie D. Cocea, avocat; redactor: I. C. Ștefănescu-Gruiu. Redacția: str. Lucaciu nr. 9. Administrația: Bul. Regele

Ferdinand, nr. 4. Abonamentul anual: 150 lei; exemplarul: 3 lei. Tipografia „Gloria”, Satu Mare. Cota B.C.U. „Lucian Blaga” — Cluj: P 2 935.

De la II, 1930 nr. 15 (20 august): *Organ politic, social și economic al Partidului Național Liberal de sub șefia lui G. I. I. C. Brătianu*. De la acest număr apare lunar (fără să indice periodicitatea) sub conducerea unui comitet. 30,5×14,8. Tipografia „Pallas”, Satu Mare. De la III, 1931, nr. 1 (20 ianuarie) tipografia „Patria”, Satu Mare. De la I, 1928 nr. 10 (10 octombrie) redacția și administrația: str. Lucaciu nr. 9.

Programul gazetei: tribuna liberă de manifestare a opiniilor democratice, cultivarea armoniei sociale dintre români și maghiari și o cât mai strânsă legătură dintre oraș și sat. Politică național-liberară.

Colaboratori: Ambroziu Nicoară; I. Grecu; Ștefan Köves; I. N. Niculescu.

4. CUVANTUL POPORULUI — NÉPSZAVA. I, 1937, nr. 1 (mai — május 1) Satu Mare. Număr unic. Prețul: 10 lei ára; pentru întreprinderi: 50 lei ára. Texte în limbile română și maghiară. Tipografia: „Presa liberă”, Satu Mare; 22,6×29,5. Cota B.C.U. „Lucian Blaga”, Cluj: 489 720. Ideologie social democrată.

Colaboratori: Tiberiu Bretter Danil Coza; Gergely János.

5. ECONOMUL. Foaie oficială a Camerei de agricultură a județului Satu Mare, Satu Mare. I, 1929 nr. 1 (11 octombrie) — III, 1931 număr de Crăciun (25 decembrie). Apare de două ori pe lună, sub conducerea unui comitet. Redacția: strada Părintele Ciurdariu, nr. 7. Gratuit economilor din județ. Tipografia „Presa liberă” Satu Mare; 27×21. Cota B.C.U. „Lucian Blaga” Cluj: 279 480.

De la II, 1930 nr. 17 (15 septembrie) apare de două pe lună în 3 000 de exemplare.

Publicație dedicată formării unei atmosfere favorabile țărânimii sătmărene: creșterea vitelor, utilitatea mașinilor agricole, cultivarea plantelor de nutreț, elemente de economie agrară, principii de legumicultură. Ideologie național țărănistă.

Colaboratori: Ion Mihalache, doctor G. Predescu, Alexandru Șipoș, directorul Camerei agricole.

6. GAZETA DE LUNI. Organ politic oficial, independent. I, 1922 nr. 1 (27 februarie) — I, 1922 nr. 31 (25 septembrie). Careii-Mari. Apare în fiecare luni dimineața cu ultimele știri din țară și străinătate. Proprietar și redactor responsabil: Gh. Dărăbanth. Redacția și administrația: Calea Regina Maria nr. 32. Abonament anual: 50 lei; numărul: 1 leu. Tipografia „Patria”, Careii-Mari; 41×28. Cota B.C.U. „Lucian Blaga”: P 3 308.

De la I, 1922 nr. 10 (1 mai) redacția și administrația: Calea Victoriei nr. 21.

Gazeta de luni se tipărește în perioada în care capitala județului Sătmar era în Carei. Susține interesele locale legate de reforma agrară și cele privitoare la administrația românească. Sprijină activitatea școlilor primare și însușirea limbii române literare.

7. GLASUL HOTARELOR. Contribuții la munca pentru ridicarea națională, culturală și economică a poporului român de la hotarele de nord-vest. I, 1936 nr. 1 (1 ianuarie) — I, 1936 nr. 6 (21 septembrie). Satu Mare. Director: Vasile I. Vior. Apare de două ori pe lună. Redacția și administrația: str. Simion Bărnuțiu nr. 9. Abonamente: funcționari, particulari: 100 lei anual; autorități, societăți: 500 lei anual; 6 pagini: 3 lei. Tipografia „Presa liberă”, Satu Mare; 42×29. Cota B.U.C. „Lucian Blaga”: P IV 120.

De la I, 1936 nr. 2 (20 ianuarie) apare duminică. De la I, 1936 nr. 3 (1 iunie) apare de două ori pe lună.

De la I, 1936 nr. 2 (20 ianuarie). Abonamente: funcționari, particulari: 150 lei anual. De la I, 1936 nr. 3 (1 iunie) funcționari: 100 lei anual; autorități, societăți: 1 000 lei anual.

De la I, 1936 nr. 3 (1 iunie) redacția și administrația: str. General I. Sinovi nr. 14.

De la I, 1936 nr. 6 (20 septembrie). Tipografia Diecezană, Oradea.

Glasul hotarelor avea statut de gazetă și se preocupa de stabilitatea hotarelor țării împotriva revizionismului maghiar. Ideologie naționalistă.

Colaboratori: Valeriu Cîrdu, Ioan Georgescu, Horia I. Gheorghită, Alex. Nicorescu, Constantin Răutu, Vasile Scurtu, I. Gh. Șerbănescu.

8. GLASUL SĂTMARULUI. Organ politic, cultural și economic. I, 1925 nr. 1 (1 aprilie) — I, 1925 nr. 4 (1 iulie) Satu Mare. Apare sub direcția unui comitet o dată pe lună. Redacția și administrația: Piața I. C. Brătianu nr. 23. Abonamentul anual: 40 lei; exemplarul: 3 lei. Tipografia „Ion Morvai”, str. Cuza Vodă nr. 8; 50×32. Cota B.U.C. „Lucian Blaga” Cluj: P II 208.

De la I, 1925 nr. 3 (5 iunie) tipografia M. L. Hirach, str. Cuza-Vodă nr. 8 (acest număr în formatul 40×27). De la I, 1925, nr. 4 (1 iulie) revine la formatul inițial și se imprimă la tipografia Simon și Vescan, str. Gh. Lazăr, nr. 5.

Programul gazetei: ridicarea și întărirea economică a satelor pe baza ideologiei țărănești a lui Ion Mihalache.

Colaboratori: Ion Florea, Pan Halippa, Ion Mihalache, V. Roca.

Seria a II-a. Organ al Partidului Țărănesc din județul Satu Mare. II, 1928 nr. 3 (17 octombrie). Apare sub direcția unui comitet. Abonament anual: 100 lei, exemplarul: 3 lei. Tipografia „Corvin” Satu Mare; ultimul nr. II, 1928 nr. 3 (17 octombrie) se imprimă la tipografia „Gloria”, Satu Mare și are formatul 40×27. De la II, 1928 nr. 2 (13 iunie) redacția și administrația: str. Moldova nr. 45.

Colaboratori: At. I. Bălănescu, Ion Florea, D. Șuta.

9. GRANITA. Ziar pentru afirmare românească. I, 1934 nr. 1 (8 aprilie) — II, 1935 nr. 223 (16 ianuarie) Satu Mare. Director: Darius Pop; redactor responsabil: Horea I. Gheorghită (până la I, 1934 nr. 15 (27 aprilie)). Redacția și administrația: str. Mihai Viteazul nr. 13. Tipografia „Gloria” Satu Mare. Abonamentul lunar: 50 lei; exemplarul: 2 lei; 45×36. Cota B.C.U. „Lucian Blaga” Cluj: P 2 015.

De la I, 1934, nr. 16 (28 aprilie) redactor responsabil Nicolae V. Ilieșiu.

Ultimul număr: II, 1935 nr. 223 (16 ianuarie) în numai două pagini e redactat de Darius Pop.

De la I, 1934 nr. 113 (28 august) abonamentele pentru instituții și societăți: 2 000 lei.

Programul *Graniței*: afirmarea românismului în părțile nord-vestice ale țării, sprijinirea economică a Țării Oașului, cultivarea limbii române literare, informarea conștiințioasă a cititorului în plan politic și cultural. Rubrici: *literare; culturale; economice; pagina femeii; literatură-artă* redactată de Oct. Ruleanu; reportaje, probleme școlare.

Colaboratori: Mihai Bălaj; Valeriu Cîrdu; Ion Giurgea; Alex. Olteanu; M. G. Samarineanu; Liviu Seleş; Sever Stoica; Felician M. Zăciu.

Bibliografie

1. R. Furtună, *Cine este Darius Pop și de ce au demisionat cei trei redactori de la „Granița“*. Rânduri către conștiința românească, Satu Mare (1935), tipografia „Patria“, 46 pag.

10. ICOANE MARAMUREȘENE. Revistă de cultură I, 1923 nr. 1 (noiembrie) — 1924 nr. 9—10 (iulie-august) Satu Mare. Apare lunar. Redactor: Lenge Mihail Zamfirescu. Redacția și administrația: str. Nicolae Bălcescu nr. 22. Redacția pentru București: Ion Mehedințeanu (din 1 iunie 1924) iar pentru Sighet: C. Ionescu-Olt (din I, 1923 nr. 2 — decembrie). Abonamentul anual: 80 lei; pentru instituții: 150 lei; pe un an pentru săteni: 50 lei. Numărul: 6 lei. Tipografia: Simon și Vescan, 29×21. C.B.U. „Lucian Blaga“ Cluj: 279 481.

De la I, 1924 nr. 3 (ianuarie) redacția și administrația: str. Tudor Vladimirescu nr. 22.

Numărul I, 1924 nr. 4 (februarie) s-a imprimat la tipografia Szabad-sajtó S.A. Satu Mare. De la I, 1924 numărul 5—6 (martie-aprilie) revine la tipografia Simon și Vescan. De la I, 1924 nr. 7—8 (mai-iunie) se imprimă la tipografia „Triumful“ din București.

Icoane maramureșene face un pas înainte pentru culturalizarea părților nord-vestice ale țării, începând cu teatrul și continuând cu literatura. Un număr a fost închinat teatrului românesc și revista a comentat principalele evenimente ale regiunii: reprezentații teatrale, expoziții de pictură, activitatea bibliotecilor publice. Ideologie umanitaristă cu accentul pe apropierea româno-maghiară.

Colaboratori: Savin Constant; Anton Davidescu; Elena Farago; Ion Mehedințeanu; S. M. Zamfirescu.

11. MICUL MATEMATICIAN. Revistă de matematici elementare elevilor liceului „Mihai Eminescu“ din Satu Mare I, 1936 nr. 1 (25 ianuarie) — I, 1936 nr. 2 (februarie-martie) Satu Mare. Apare sub patronajul d-lui dr. Eugen Seleş, directorul liceului „Mihai Eminescu“. Director: Alexandru Pop, profesor la liceul „Mihai Eminescu“, fost asistent universitar, redactor pentru școlile comerciale: Terah Gheiza, profesor la școala comercială. Comitetul de redacție: Ernest Doboș, Iosif Draser, Liviu Seleş, Gh. Sima, Margareta Suci, Cornelia Tămaș.

Redacția și administrația: str. Macedonia nr. 52, prof. Alex. Pop. Abonament: 100 lei anual. Prețul unui nr.: 10 lei. Tipografia „Gloria“, Satu Mare. 22×14,8. Cota B.C.U. „Lucian Blaga“ Cluj: 490 062.

Programul revistei: pregătirea matematică a elevilor din cursul liceal inferior pentru ca în clasele superioare să devină harnici corespondenți ai *Gazetei matematice* din București și în perspectivă cercetători în domeniul acestei științe.

Colaboratori: Cristian Emil, Iordan Iosif, prof. Eugen Pascu.

12. NEAMUL NOSTRU. *Gazetă culturală informativă* I, 1924 nr. 1 (martie) — IV, 1924 nr. 4 (19 martie) Careii-Mari. Apare în fiecare sâmbătă sub conducerea unui comitet. Redactor responsabil: L(udovic) Vida. Redacția: str. Pinteza Viteazul nr. 15; Administrația: Palatul Prefecturii, camera 4, parter. Abonamentul: pe un an: 100 lei, un exemplar: 2 lei. Tipografia Kölcsey, Careii-Mari. 26×38. Cotă B.C.U. „Lucian Blaga” Cluj: P 1 933.

De la I, 1926 nr. 14 (3 aprilie) redacția și administrația: str. Pinteza Viteazul nr. 15.

Programul gazetei: cultivarea limbii române literare, anuarius cu minoritățile naționale, sprijinirea culturii, artei și religiei. Colaboratoare: cu *Astra* locală.

Colaboratori: Aurel Coza, Leontin Ghergariu, G. Mocanu, Pavel Pavel, Grigore Pop.

13. NORDUL ARDEALULUI. Ziar politic, economic, social. I, 1927 nr. 1 (24 septembrie) — III, 1929 nr. 15 (21 noiembrie) Satu Mare. Apare în fiecare sâmbătă dimineața. Director și redactor responsabil: Ilie D. Mihailescu. Redacția și administrația: Hotel „Victoria” Satu Mare. Abonamentul anual: 300 lei; pentru instituții: 500 lei; în străinătate: dublu. Tipografia și editura „Presa liberă” Satu Mare. 45×27,2. C.B.U. „Lucian Blaga” Cluj: P 2 347.

De la I, 1927 nr. 11 (17 decembrie) *ziar politic, social, economic, independent*. Apare sub conducerea unui comitet; redactor responsabil: Ilie D. Mihailescu-Olt. De la II, 1928 nr. 7 (14 martie) director: Ilie D. Mihailescu-Olt; redactor: C. D. Delavarona.

De la I, 1927 nr. 11 (17 decembrie) redacția și administrația: str. Vasile Lucaciu nr. 9. De la II, 1928 nr. 2 (21 martie) Hotel „Victoria”. De la III, 1929 nr. 4 (7 aprilie) Piața Brătianu nr. 20. De la III, 1929 nr. 11 (2 iunie) str. Ștefan cel Mare nr. 12.

De la I, 1927 nr. 8 (26 ianuarie) tipografia „Pallas”. De la II, 1928 nr. 6 (3 martie) tipografia „Corvin”. De la II, 1928 nr. 8 (31 martie) tipografia „Presa liberă”. De la II, 1928 nr. 9 (15 aprilie) tipografia „Pallas”, toate în Satu Mare.

Programul săptămânalului: întărirea economiei și culturii naționale, sprijinirea țărânimii și a școlii primare rurale. Controverse în *gazeta Satu Mare*.

Colaboratori: Ion Giurgea, A. Grobei, *Dir Chioar*, Alexandru Nicorescu, D. Psatta.

14. PLUSUL. Organ politic al Partidului Național Agrar. I, 1933 nr. 1 (28 ianuarie) — VI, 1938 nr. 1 (21 ianuarie) Satu Mare. Apare lunar (fără să indice periodicitatea) sub conducerea unui comitet. Proprietar de ziar: I. C. Barbul. Redacția și administrația: str. Mihai Viteazul

nr. 34. Abonamente pentru instituții: 200 lei. Tipografia „Slavia“, Satu Mare, 20,4×40. Cota B.C.U. „Lucian Blaga“ — Cluj: P 2 158.

De la III, 1935 nr. 5 (1 august) *organ al Partidului Național Creștin*.

De la I, 1934 nr. 8 (24 iunie) tipografia „Patria“, str. Ștefan cel Mare nr. 24. De la III, 1935 nr. 5 (1 august) tipografia „Urania“, str. Mihai Viteazul nr. 24. De la IV, 1936 nr. 8 (18 octombrie) tipografia „Patria“. De la V, 1937 nr. 3—4 (2 mai) tipografia „Balogh“.

Din II, 1934 are o periodicitate neregulată. Nu a apărut în lunile august și octombrie. De asemenea în 1937 nu s-a imprimat în exact aceleași luni: august și octombrie.

Programul gazetei: ideologie naționalistă influențată de gândirea politică a lui Octavian Goga. Are pagini economice, agricole și culturale.

Colaboratori: Eugen Barbu, I. C. Barbul, dr. C. Băicoianu, N. Bîrsan, Ion Croma, Victor Petreanu.

15. REVISTA TEHNICĂ. Foaie oficială a Asociației proprietarilor de mașini, a mecanicilor și a oamenilor specialiști. I, 1925 nr. 1 (noiembrie) — II, 1926 nr. 19—20 (mai) Satu Mare. Redactor responsabil: Vasile Juhász. Redacția și administrația: str. General Olteanu nr. 8. Abonamente: pe un an: 200 lei; pe 6 luni: 120 lei; particulari: pe un an: 300 lei, pe 6 luni: 170 lei. Prețul unui exemplar: 8 lei. Tipografia: Weisz Sándor, 30×42. Cota B.C.U. „Lucian Blaga“ Cluj: P 3 642.

De la I, 1925 nr. 3 (29 mai) *revistă săptămânală*. Apare în fiecare duminică. De la II, 1926 nr. 11—12 (28 martie) redactor responsabil: Vasile Juhász-László și Alexandru Weghoffer-Sándor. De la II, 1926 nr. 7—8 (25 februarie) redacția și administrația: Piața Brătianu nr. 9. De la II, 1926 nr. 1—2 (18 februarie) tipografia „Corvin“ Satu Mare.

Publicație de cunoștințe folositoare pentru fabrici și ateliere, comerț în textile, articole de industrie, iluminatul electric, invenții și funcționarea cazanelor. Texte paralele în limbile română și maghiară.

16. ROMÂNIA DE NORD. I, 1925 nr. 1 (1 decembrie) — V, 1929 nr. 10 (14 iunie) Satu Mare. Apare în fiecare duminică. Redactor responsabil: Traian Burcuș. Redacția și administrația: str. Vasile Lucăciu nr. 4. Abonamente: pe un an: 100 lei, un exemplar: 2 lei. 29,5×46. Cota B.C.U. „Lucian Blaga“ — Cluj: P 2 303.

De la II, 1927 nr. 1 (1 decembrie) *organ al Legiunii române*. De la IV, 19, 1929 nr. 1 (16 ianuarie) *organ de propagandă națională*. De la II, 1927 nr. 1 (1 decembrie) apare de două ori pe lună. De la III, 1928 nr. 12 (30 septembrie) redactor responsabil: doc. Ștefan Cherecheș; de la IV, 1929 nr. 1 (16 ianuarie) redactor responsabil: doc. Lucian Bretan.

De la II, 1927 nr. 1 (1 decembrie) redacția și administrația: Piața Brătianu nr. 7; de la III, 1928 nr. 12 (30 septembrie) str. Părintele Mureșanu nr. 6.

De la II, 1927 nr. 1 (1 decembrie) abonament anual: 150 lei. De la III, 1928 nr. 12 (30 septembrie) abonament anual: 200 lei.

De la I, 1925 nr. 3 (13 decembrie) tipografia „Globus“ Satu Mare; de la II, 1926 nr. 2 (10 ianuarie) tipografia „Corvin“ Satu Mare; de la II, 1927 nr. 1 (1 decembrie) tipografia „Pallas“, Satu Mare; de la III, 1928 nr. 5 (2 martie) tipografia „Corvin“; de la III, 1928 nr. 12 (30 sep-

tembrie) tipografia „Gloria“; de la III, 1928 nr. 13 (14 octombrie) tipografia „Corvin“; de la III, 1928 nr. 14 (31 octombrie) tipografia „Gloria“; de la V, 1929 nr. 2 (31 ianuarie) tipografia „Patria“ Satu Mare.

România de nord încerca realizarea unei armonii sociale între intelectuali și țărani în cadrul instabilității economice, lupta pentru progresul economic și întărirea conștiinței naționale.

Colaboratori: Gh. Dragoș, Ioan Grecu, Luca Ilieș, Eftimie Pandrea, I. Roman, A. Sintin, dr. Eugen Seleş, ing. Flaviu Suluțiu.

17. RENĂȘTEREA NAȚIONALĂ. Foaia Partidului Național din jud. Satu Mare. I, 1928 nr. 1 (15 martie) Satu Mare. Apare o dată pe lună. S-a imprimat un singur număr. Director: pr. Ioan C. Pușcașiu, redactor responsabil: dr. Traian Burcuș. Redacția și administrația: Piața Brătianu nr. 7 (etaj). Tipografia „Corvin“ Satu Mare. 48×31. Cota B.C.U. „Lucian Blaga“: P III 345. Ideologie iorghistă.

18. ROMÂNIA MARE. I, 1932 nr. 1 (1 decembrie). Număr mic, ediție specială. *Organ de propagandă națională.* Satu Mare. Două pagini. Tipografia „Presa liberă“. 46×62. Cota B.C.U. „Lucian Blaga“: P I 178.

Articole despre lumea din 1918 remarcând vitejia ostașilor români; se propune un monument dr. Vasile Lucaciu în Satu Mare. Colaborator principal: protopop M. Răutu.

19. SENTINELA DE NORD. Organul Societății culturale „Sentinela de nord“ a studenților din Sanislău-Sătmar. I, 1925 nr. 1 (iunie) — I, 1925 nr. 7 (decembrie) Sanislău. Apare lunar sub conducerea unui comitet. Pentru redactare răspunde președintele Societății. Redactor șef: Grigore Pop. Redacția: Carei — Sanislău. Abonamente' pe un an: 60 lei; un exemplar: 5 lei. Tipografia „Patria“, Carei. 24×17. Cota B.C.U. „Lucian Blaga“ — Cluj: 493 694.

De la I, 1925 nr. 7 (decembrie) se tipărește de către institutul de arte grafice „Convorbiri literare“. București. Programul revistei: dragostea pentru limba română și cultivarea ei. Articole de sprijinirea culturii, despre educație, economie agrară, albinărit și îndeletniciri practice.

Colaboratori: Ion Anghel, I. Maghiaru, Gh. Mocanu, George A. Petre, dr. G. V. Văleanu.

20. ȚARA DE SUS. Revistă pentru toți. I, 1921 nr. 1 (februarie) — I, 1921 nr. 5 (iunie) Satu Mare. Apare o dată pe lună. Director: Darius Pop. Abonamentul 48 lei anual. Tipografia „Astra“, Baia Mare. 22×15. Cota B.C.U. „Lucian Blaga“ Cluj: 489 483.

De la I, 1921 nr. 2 (martie-aprilie) tipografia „Institutul de arte grafice și editură Satu Mare“.

Țara de sus a fost o publicație de familie în tradiția revistelor transilvane din veacul trecut adaptată la nevoile veacului contemporan. O revistă regională susținută de cărturarilor locali.

Colaboratori: G. V. Botez, Anton Davidescu, Darius Pop, I. Radu (pseudonim al lui Darius Pop), Eugen Seleş.

21. **VIITORUL SĂTMARULUI. Ziar politic, economic, social.** I, 1927 nr. 1 (16 august) — I, 1927 nr. 15 (21 septembrie) Satu Mare. Apare în fiecare miercuri (în afara numărului 12 din 1 septembrie care a apărut joi). Director: Nic. Cristofor. Redacția și administrația: Piața Brătianu nr. 26. Abonamente: 200 lei anual, instituții și autorități: 500 lei anual. Tipografia „Corvin” Satu Mare. 29×54,6. Cota B.C.U. „Lucian Blaga” Cluj: P III 424.

De la I, 1927 nr. 12 (1 septembrie) redacția și administrația: Hotel Victoria, Satu Mare.

De la I, 1927 nr. 13 (7 septembrie) pagina a treia este redactată în limba maghiară.

Gazeta propune reforme economice, lupta împotriva șomajului și o lege pentru unificarea legislativă.

Colaboratori: At. I. Bălănașcu, I. D. Crocea (avocat), I. D. Mihăilescu.

Cu toate aceste inerente dificultăți ale începutului presa periodică sătămăreană din intervalul interbelic a înregistrat rezultate lăudabile în-deosebi revistele, între care e de amintit *Afirmarea*, principala zestre literară, apărută între anii 1936—1940 iar în ceea ce privește presa cotidiană săptămânală *Satu Mare*, ocupă primul loc urmat de *Granița*, *Conștiința română*, *Frontul* iar dintre gazetele careiene putem aminti *Neamul nostru*, *Graiul neamului* și *Solidaritatea*. O serie de publicații au fost redactate în limbile română și maghiară servind apropierei celor două naționalități. Ceea ce publicăm acum este doar o parte a bibliografiei publicațiilor periodice românești urmând ca în viitor ea să vadă lumina tiparului în întregime.

Prin transmiterea experiențelor și transformarea lor în acțiune de bună conștiință mediului natural, a timpului și a dimensiunii spațiului, omul și-a creat un nou mod de viață și de muncă, și a pus bazele culturii, fiindcă de la „timpul ființei” și „timpul muncii” se trece la „timpul culturii” și chiar la „timpul tăcerii”.

Lucian Blaga evidențiază această „cultură” de început a omului de la starea de supraviețuire la „cultură” la starea culturală, prin care omul compune de pe urma și valorile sa în cunoașterea propriului său univers, lume, în impasul legii, normei, principiilor comportamentale, în raport cu experiența sa milenară, dar și cu necesitățile sale.

Odată cu munca și dobândirea experiențelor prin activitatea laborioasă, fondul de cunoștințe empirice s-a dezvoltat nesfârșit. Printre primele cunoștințe de acest fel, cele ritale profane au fost cele alimentare, legate de câștigarea și producerea hranei, cele medicale, pentru apărarea vieții, cele tehnice, legate de confecționarea și perfecționarea unel-

¹ Alexandru Teneș, *Lucian Blaga — Omul — creator de cultură și de valoare*, Editura științifică și enciclopedică, București, 1982, p. 1.

² Ibidem, p. 28—29.

³ Ibidem, p. 28.

⁴ Ibidem, p. 28.

⁵ Ibidem.